

อิจจาริชยาเป็นเหตุ..!!

นำเสนอเมื่อ : 11 พ.ค. 2552

นินทาว่าร้าย

เพราะอิจฉาริษยาเป็นเหตุ

นินทาและสรรเสริญ อันเป็นกระแสแห่งกรรม แห่งโลกธรรม ที่สำคัญอย่างยิ่ง

เป็นเหตุแห่งทุกข์โทษภัยนานาประการ แก่จิตใจที่ขาดสติ ขาดปัญญา เมื่อผจญกับกระแสเสียงสรรเสริญก็ตาม กระแสเสียงนินทาก็ตาม ไม่มีสติ ไม่มีปัญญาปิดกั้น ปล่อยให้เขาไปทำร้ายจิตใจ หนักหนาเพียงไรก็ได้ เพียงไม่หนักหนานักก็มี

กระแสเสียงนินทาน่าจะหนักหนารุนแรงกว่ากระแสแห่งการยกย่องสรรเสริญ ดังที่เห็นอยู่ก็เช่นนี้ คือโบราณท่านว่าไวว่าจะถึงสมัยหนึ่ง ที่คนดีจะต้องเดินตรอก ชีครอกจะไต่เดินถนน กระเบื้องจะเฟื่องฟูลอย นำเต้าน้อยจะถอยจม

ผู้ใหญ่ในสมัยโบราณ ท่านอธิบายให้ลูกหลานเข้าใจความหมายของคำที่ว่านี่คือ คนดีจะถูกเหยียบย่ำ จนไม่อาจเผยอหน้าให้ใครเห็นได้ คนชั่วร้ายจะได้รับการยกย่อง จนแทบจะล่องลอยฟ้า

ผู้ใหญ่สมัยก่อนที่ท่านเป็นผู้ดี เป็นคนดี ท่านสอนลูกสอนหลาน ให้มีเหตุผลในการพูดในการฟัง นั่นก็คืออย่าไม่มีเหตุผล ไม่มีสติ ไม่มีปัญญา ในการพูด ในการฟัง ใครพูดอะไร ใครบอกอะไร ได้ยินก็เชื่อ ก็ฟังก็พูดต่อ

ท่านว่าเป็นเหตุสำคัญให้ถึงสมัยผู้ดีต้องเดินตรอก น่าจะหมายความว่า **ผู้ดีหรือคนดี ถูกประณามหมิ่นเหยียดจนอับอายขายหน้า ไม่อาจให้เห็นหน้าตาได้** พิจารณาให้เห็นเหตุผล น่าจะเห็นได้ว่าเสียงนินทามีความสำคัญไม่น้อย ทำให้คนดีกลายเป็นคนไม่ดี หรือคนดีถูกกลายเป็นคนผิดไปโตมากมายยิ่งขึ้น ในทุกวันนี้

จนเป็นเหตุให้มีคำกล่าวว่า **กระเบื้องจะเฟื่องฟูลอย นำเต้าน้อยจะถอยจม หรือผู้ดีจะเดินตรอก ชีครอกจะเดินถนน** นั่นเอง

ได้ยินใครพูดถึงใครอย่างไร ถ้าเป็นผู้ได้ยิน ที่ไม่เคยพบเคยผ่านเรื่องราวที่ฟังเสียงบอกเสียงเล่าด้วยตนเอง ไม่รู้จักผู้ที่ถูกกล่าวถึง ไม่เคยรูเคยเห็นด้วยตนเอง ในการพูดการฟังของแต่ละคน เขาจะเป็นคนดีคนชั่วหรือเป็นคนถูกคนผิดอย่างไร แม้ไม่เคยพบ ไม่เคยเห็น ไม่เคยได้ยิน ไม่เคยได้ฟัง จากปากเขา เป็นภาพเป็นเสียงจากคนอื่นทั้งสิ้น

แม้คนอื่นนั้นเราพอรู้จักอยู่ แต่ก็จงมั่นคงในสติปัญญาของตน จงรอบคอบให้อย่างยิ่ง ในการเชื่อ

ผู้รอบคอบในการเชื่อ ก็คือรอบคอบในการฟัง เมื่อเป็นผู้รอบคอบในการเชื่อ ก็ย่อมเป็นผู้รอบคอบในการพูดด้วยเป็นธรรมดา การนินทาวาร้ายที่เต็มไปทุกแห่งทั่วโลกก็ว่าได้ มิได้เกิดแต่เหตุใดอื่น แต่เกิดจากความเชื่อและนอกจากความเชื่อ ก็คือความอิจฉาริษยา

ที่ทรงมีพระพุทธานุญาตว่า **“ความริษยาเป็นเหตุให้โลกฉิบหาย”** จะกล่าวว่าการนินทาว่าร้าย เป็นเหตุให้โลกฉิบหาย ก็น่าจะผิด น่าจะเหมือนกันกับที่ทรงมีพระพุทธานุญาตว่า **“ความริษยาเป็นเหตุให้โลกฉิบหาย”**

เพราะการนินทาว่าร้ายจะไม่เกิด แม้ไม่มีความริษยาเป็นเหตุ เมื่อได้ฟังการนินทาว่าร้าย ก็ไม่ควรลืมพระพุทธานุญาตที่ว่า **“ความริษยาเป็นเหตุให้โลกฉิบหาย”**

ได้ยินเสียงนินทาว่าร้าย ไม่ว่าจะจากผู้ใดก็ตาม ให้นึกถึงพระพุทธานุญาตทันทีที่ว่า **“ความริษยาเป็นเหตุให้โลกฉิบหาย”** อายายอมเขารวมในการนินทาวาร้าย หรือในความริษยา แม้เพียงด้วยการเชื่อ โดยมีได้บอกกล่าวเล่าขานต่อไปก็ตาม

แต่ถ้าเชื่อตามเสียงนินทาว่าร้ายและเป็นการเชื่อด้วยจริงใจ เชื่ออย่างปราศจากความเคลือบแคลงสงสัยในเรื่องที่ได้ยินได้ฟังจากคำบอกเล่าของคนอื่น ซึ่งอาจจะเป็นผู้ที่มีความน่าเชื่อถือ นำไว้วางใจ มีความจริงใจ มีความหวังดี ในการนำเรื่องมาบอกกล่าวเล่าให้ฟัง

จงรอบคอบให้อย่างยิ่งในการฟัง ไม่ว่าจะผู้พูดผู้เล่าจะเป็นใครก็ตาม นึกไว้อย่างหนึ่งว่า

การนินทาว่าร้าย ถ้าจริงก็เสียหายแก่ผู้พูดผู้ฟังพอสมควร แต่ถ้าไม่จริง ไม่เพียงแต่ผู้พูดเสียหายเป็นอย่างยิ่ง ผู้ฟังผู้เชื่อก็จะเสียหายมาก

- : แสงส่องใจ (๒๔) ๓ ตุลาคม ๒๕๔๙
- : สมเด็จพระญาณสังวร สมเด็จพระสังฆราช สกลมหาสังฆปริณายก